

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

Кафедра політології та правознавства
(назва кафедри)

СИЛАБУС

Тенденції та напрями сучасної політології
(назва навчальної дисципліни)

напря́м підготовки _____ 05 Соціальні та поведінкові науки _____
(шифр і назва напряму підготовки)

Спеціальність _____ 052 Політологія _____
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-кваліфікаційний рівень _____ другий (магістерський) рівень _____

форма навчання _____ денна/заочна _____

освітня програма _____ Прикладна політологія _____
(назва спеціалізації)

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від 30.08.2019

Завідувач кафедри _____ (підпис)

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

1. Інформація про викладача

Прізвище ім'я по батькові	Новосколькова Людмила Олександрівна
Науковий ступінь	кандидат політичних наук
Наукове звання	доцент
Посада	доцент кафедри політології та правознавства
Місце роботи	ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, кафедра політології та правознавства
Адреса кафедри	м. Старобільськ, вул.Гоголя 1
Контакти	Новосколькова Людмила Олександрівна– 050 907 44 39
E-mail	Новосколькова Людмила Олександрівна lnovoskolceva@gmail.com
Консультації	
Час	відповідно до графіку індивідуальних консультацій
Місце	ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, Інститут історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук, кафедра політології та правознавства, м. Старобільськ, вул.Гоголя 1

2. Інформація для підтримання зв'язку з е-тьютором

Прізвище ім'я по батькові	Капля Ольга Станіславівна
E-mail	Rfgkz@i.ua
Контакти	050 202 03 31

3. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Прикладна політологія
Освітньо-кваліфікаційний рівень	магістр
Загальні характеристики	обов'язкова
Веб-сайт курсу	
ID ОП	17834
Рік вивчення дисципліни	перший
семестр	1
Загальна кількість кредитів ECTS	5
Загальна кількість годин	150
Лекції / Практичні, семінарські заняття / Лабораторні / Самостійна робота	20/20 - / 110 12/10 - 128
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	іспит

4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу «Тенденції та напрями сучасної політології» - є засвоєння основних категорій та закономірностей світового політичного процесу і сучасного етапу політичного життя України, вміння правильно застосовувати свої знання в політичному житті, грамотно оцінювати

політичні факти, вільно орієнтуватися в структурі політичної системи України та її реформуванні на сучасному етапі.

Завдання вивчення дисципліни є надання студентам систематизованих знань щодо політичної науки, виховання у них високого рівня політичної свідомості та поважного ставлення до Конституції України, законів України. Студенти повинні оволодіти певною сумою знань та уявлень про створення та розвиток України, реформування сучасної політичної системи України, а також вплив партійної системи на реформування форм правління.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- розвиток політологічної науки від найдавніших часів до сьогодення;
- розвиток закономірностей громадянського суспільства і політичного життя у світі та в Україні;
- закономірності створення державної політичної влади, політичної системи суспільства;
- рівень політичної свідомості, політичної культури та ідеології;
- які політичні трансформації виникають в Україні та світі;
- які політичні технології (політичний менеджмент, політичний маркетинг та політичне прогнозування та ін.) використовуються в політичному житті.

вміти:

- володіти поняттями і термінами сучасної політичної науки;
- характеризувати і тлумачити чинне законодавство України у сфері державотворення, правильно застосовувати його у політичній діяльності;
- орієнтуватися у світовій політичній науці, демократичному підході до висвітлення загальноцивілізаційних і вітчизняних процесів, проблем політичного життя;
- правильно користуватися спеціальною політичною та політологічною літературою.

Місце дисципліни нормативна навчальна дисципліна «Тенденції та напрями сучасної політології» є складовою циклу професійної і практичної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» напряму підготовки.

5. Структура навчальної дисципліни

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання					заочна форма навчання				
		загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота
Змістовний модуль I											
1.	Теоретико-методологічні засади розвитку політичної науки в новітню епоху	12	2			10	14	2			12
2.	Постмарксистські концепції розвитку політичної науки	14	2	2		10	14		2		12
3.	«Реалістичні» тенденції в політичній науці. Теорії інституціоналізму	16	2	2		12	14		2		12
4.	Біхевіоралістичні теорії політики	14	2	2		10	14	2			12
5.	Нормативні теорії влади і демократії	14	2	2		10	16		2		14
Змістовний модуль II											
6.	Теорії системного та структурно-функціонального аналізу політики	14	2	2		10	16	2			14
7.	Компаративний і комунікативний аналіз політики	16	2	2		12	14		2		12
8.	Теорії політичної модернізації: від інституціоналізму до раціоналізму	16	2	2		12	14	2			12
9.	Технократично-сцієнтичні концепції політичного розвитку	16	2	2		12	16	2			14

10.	Теорії розвитку світової політики	18	2	4		12	18	2	2		14
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	150	20	20		110	150	12	10		128

Теми семінарських / практичних занять

<i>№п/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>години</i>
1.	Постмарксистські концепції розвитку політичної науки	2
2.	«Реалістичні» тенденції в політичній науці. Теорії інституціоналізму	2
3.	Біхевіоралістичні теорії політики	2
4.	Нормативні теорії влади і демократії	2
5.	Теорії системного та структурно-функціонального аналізу політики	2
6.	Компаративний і комунікативний аналіз політики	2
7.	Теорії політичної модернізації: від інституціоналізму до раціоналізму	2
8.	Технократично-сцієнтичні концепції політичного розвитку	2
9.	Теорії розвитку світової політики	4
Разом		20

Самостійна робота

<i>№п/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>години</i>
1.	Теоретико-методологічні засади розвитку політичної науки в новітню епоху	10
2.	Постмарксистські концепції розвитку політичної науки	10
3.	«Реалістичні» тенденції в політичній науці. Теорії інституціоналізму	12
4.	Біхевіоралістичні теорії політики	10
5.	Нормативні теорії влади і демократії	10
6.	Теорії системного та структурно-функціонального аналізу політики	10
7.	Компаративний і комунікативний аналіз політики	12
8.	Теорії політичної модернізації: від інституціоналізму до раціоналізму	12
9.	Технократично-сцієнтичні концепції політичного розвитку	12
10.	Теорії розвитку світової політики	12
Разом		110

6. Методи навчання

- пояснювально-ілюстративний
- репродуктивний
- проблемного викладання
- частково-пошуковий
- дослідницький

7. Форми і методи контролю

Фронтальне опитування, поточне тестування, письмове виконання контрольних самостійних робіт, письмове виконання контрольно-модульної роботи

8. Критерії оцінювання знань студентів (у %)

Семестрову рейтингову оцінку розраховують, виходячи з критеріїв:

- письмова модульна контрольна робота – 40%;
- результати роботи на практичних заняттях – 50%;
- самостійна робота – 10%.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Діяльність студента:

- слухання лекцій;
- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- виголошення доповіді на практичному занятті;
- участь у дискусії на практичному занятті;
- самостійне конспектування першоджерел та їх аналіз;
- написання кейсів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Питання для підготовки до контрольного-модульного оцінювання

1. Загальна характеристика особливостей розвитку суспільства в новітню епоху.
2. Характерні особливості розвитку політичної науки у новітню епоху.
3. Теоретико-методологічні засади розвитку політології кінця XIX — початку XX ст.
4. Загальна характеристика розвитку політичної науки в XX ст. у контексті марксизму.
5. Теорія і практика ленінізму.
6. Теорія перманентної революції Л. Троцького.
7. Бухарінська концепція «соціалістичного будівництва».
8. Сутність і характерні риси неомарксизму в XX ст.
9. Загальна характеристика теорії інституціоналізму.
10. Політична теорія К. Шмітта.
11. Теорія інституціоналізму М. Оріу.
12. Теорія елітарної демократії Й. Шумпетера.
13. Політична ідеологія і утопія в теорії К. Мангейма.
14. Загальна характеристика біхевіоралістичних теорій політики.
15. Ч. Мерріам як засновник нової науки про політику.
16. Нова концепція визначення предмету політичної науки в Г. Лассуелла.
17. Теорія «зацікавлених груп» А. Бентлі.
18. Загальна характеристика нормативних політичних теорій.
19. Поліархічна теорія демократії Р. Даля.
20. Теорія демократії Д. Сарторі.
21. Політична теорія р. Арона.
22. Основи політики М. Дюверже.
23. Загальна характеристика теорій системного і структурно-функціонального аналізу політики.

24. Т. Парсонс про єдину соціально-політичну теорію в гуманітарних науках.
25. Г. Алмонд і Д. Істон як засновники системного аналізу політики.
26. Структуралізм в політичній теорії Леві-Строса.
27. Постструктуралізм М. Фуко.
28. Загальна характеристика компаративної політології Д. Аптера.
29. Загальна характеристика комунікативної політології Ю. Хабермаса.
30. Обґрунтування тоталітаризму Х. Арндт.
31. Загальна характеристика політичної модернізації як суспільного феномену.
32. Сутність теорії справедливості Дж. Роулза.
33. Сутність теорії політичної модернізації і розвитку С. Хантінгтона.
34. Критичний раціоналізм К. Поппера.
35. Загальна характеристика розвитку технократично-сцієнтичних концепцій політичного розвитку.
36. Сутність концепції «індустріального» і «постіндустріального» суспільств.
37. Сутність концепції «інформаційного суспільства».
38. Загальна характеристика теорій світового політичного розвитку.
39. С. Хантінгтон про цивілізаційний розвиток.
40. Порівняльна геополітика С. Роккана.
41. Теорія політичного розвитку З. Бжезінського.

11. Завдання для контрольної - самостійної роботи

Контрольно-самостійна робота виступає як засіб самостійного здобуття і поглиблення знань студента, а також як форма самоконтролю та контролю самостійного навчання студента з боку кафедри.

Виконуючи контрольну-самостійну роботу, магістрант набуває досвіду роботи з науковою літературою, періодичними спеціальними виданнями, законодавчими актами; вчиться аналізувати та узагальнювати, а також чітко висловлювати свої думки з приводу заданої тематики в письмовій формі. Все це є підґрунтям для виконання більш складних форм робіт в майбутньому, таких як магістерська робота.

Завдання для самостійної роботи

1. Розгляньте основні етапи розвитку політології.
2. Дайте визначення політичної науки з позицій:
 - а) традиційного підходу;
 - б) біхевіоралізма;
 - в) структурно-функціонального підходу;
 - г) феноменологічного підходу;
 - д) теорії раціонального вибору;
 - є) неоінституціоналізму.
3. Розробіть порівняльну характеристику політичних поглядів таких ідеологів і практиків ортодоксального комунізму як В. Ленін, Й. Сталін, Л. Троцький та М. Бухарін (письмово).
4. Розробіть структурно-логічну таблицю обґрунтування політичного ідеалу такими послідовниками класичного марксизму, як А. Грамші, Н. Пуланзас та Р. Міхельс.
5. Зробіть порівняльну таблицю обґрунтування політичного ідеалу у працях К. Шмітта, М. Оріу, Й. Шумпетера та К. Мангейма.
6. Прочитавши першоджерела до цієї теми, розкрити сутність таких понять: «політичний інститут», «політичне», «політичне життя».
7. Ознайомившись з рекомендованими першоджерелами, з'ясуйте основні ціннісні аспекти нормативних політичних теорій, зазначених у цій темі.
8. Накресліть структурно-логічну схему обґрунтування політичного ідеалу в творчості р. Даля, Д. Сарторі, М. Дюверже.
9. Випишіть основні поняття і категорії політичної науки, які знайшли подальше обґрунтування в працях р. Арона, А. Лейпхарта та Ф. Хаєка.
10. Прочитайте рекомендовані першоджерела з теоретичної спадщини Ч. Мерріама, Г. Лассуелла та А. Бентлі та выпишіть із них найхарактерніші ознаки основних категорій політичної науки.
11. Розробіть порівняльну характеристику поняття «політична поведінка» в працях названих наукових дослідників.
12. Доведіть твердження положення про те, що Чиказька школа є першим науковим центром політологічних досліджень.

13. Зробіть (письмово) порівняльну характеристику обґрунтування системного методу аналізу політики Г. Алмондом та Д. Істоном. Опишіть основні поняття і категорії політичної науки, які набули в них подальшого розвитку.
14. Обґрунтуйте основні параметри соціально-політичної теорії Т. Парсонса.
15. Розробіть структурно-логічну схему обґрунтування політичного ідеалу Х. Арндт.
16. Випишіть і дайте своє обґрунтування методів у порівняльній політології Д. Аптера.
17. Опишіть теоретико-методологічні засади комунікативної політології Ю. Хабермаса.
18. Розкрийте основні шляхи політичної модернізації західних суспільств. Спробуйте визначити перспективи і наслідки цих шляхів модернізації.
19. Проаналізуйте основні кризи модернізації.
20. Проаналізуйте відображення політичної модернізації в працях Дж. Роулза.
21. Зробіть порівняльну характеристику теорії раціонального вибору і теорії інституціоналізму.
22. Розробіть типологію технократично-сцієнтичних концепцій політичного розвитку в ХІХ—ХХ ст.
23. Обґрунтуйте спільне і особливе в технократично-сцієнтичних концепціях політичного розвитку ХІХ—ХХ ст.
24. Розробіть і поясніть співвідношення предметних сфер світової політики, міжнародних відносин, порівняльної політології.
25. Опишіть можливі сценарії політичного світопорядку на початку ХХІ ст. у світлі новітніх концепцій світового розвитку.
26. Порівняйте теорії світового політичного розвитку С. Хантінгтона і З. Бжезінського.

12. Методичне забезпечення

Електронний варіант лекцій, тематика семінарських / практичних занять, питання до контрольних-модульних робіт, завдання для самостійної роботи. Студенти мають доступ до електронних варіантів методичних вказівок до практичних занять.

13. Рекомендована література

1. Бабасов Е.М. Конфліктологія: уч. пос. [для вузов] / Е.М. Бабасов. – Минск: Тетра – системс, 2001. – 461 с.
2. Вступ до політології: Екскурс в історію правничо-політичної думки [навч. пос. для студ. вищ. навч. закл.] / В.Й. Скиба, В.П. Горбатенко, В.В. Туренко; За заг. ред. В.Й. Скиби. – К.: Основи, 1998. – 718 с.
3. Гаєвський Б.А Сучасна українська політологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ Б.А. Гаєвський. – К.:МАУП, 1999. – 226 с.
4. Гелей С.Д. Політологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл. – 6-е вид. перероб. і доп.] / С.Д. Гелей, С.М. Рутар. – К.: Знання, 2007. – 310 с.
5. Гелей С.Д. Політико-правові системи світу: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ С.Д. Гелей, С.М. Рутар. – К.: Знання, 2006. – 668 с.
6. Горлач М.І. Політологія: наука про політику: підр. [для студ. вищ. навч. закл.]/ М.І. Горлач, В.І. Кремень. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 838 с.
7. Демидов А.И. Основы политологии: учебн. пос. [для студ. высш. учебн. зав.]/ А.И. Демидов, А. А. Федосеев. – М.: Высш. шк., 1995. – 271 с.
8. Дергачев В. А. Геополитика: уч. пос. [для студ. высш. учебн. зав.]/ В.А. Дергачев. – К.: ВИРИР, 2002. – 480 с.
9. Ерышев А.А. История политических и правовых учений: учебн. пос. [для студ. высш. учебн. зав.]/ А. А. Ерышев. – К.: МАУП, 2001. – 152 с.
10. Исаев Б. А. Политология: учебн. пос. [для студ. высш. учебн. зав.]/ Б. А. Исаев – [5-е изд.] – СПб.: Питер, 2005. – 174 с.
11. Історія політичної думки: метод. вказівки з курсу «Політологія» [для студ. усіх спец. і форм навч.]/ В.Т. Варяник, Р.Р. Марутян, І.С. Рижова та ін. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2002. – 108 с.
12. История политических и правовых учений: консп. лекций [для студ. высш. учебн. зав.] / Под ред. проф. О.Э. Лейста. – М.:Зерцало, 2000. – 677 с.
13. История политических и правовых учений: хрестоматия [для студ. высш. учебн. зав.]/ Под ред. проф. О.Э. Лейста. – М.:Городец, - 2000. – 512 с.
14. История политических и правовых учений: учебник [для вузов]/ Под ред. В.С. Нарсеянца. – М.: Норма – Инфра; 2000. – 352 с.

15. Історія розвитку політичної думки: курс лекцій. Навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ В.В. Мадіссон, Л.І. Ларченко, В.П. Степіко, Л.Я. Діденко. – К.: Либідь, 1996. – 176 с.
16. Каменская Е.Н. Политология: курс лекций [пос. для подг. к экз. для студ. всех форм обуч.]/ Е.Н. Каменская; - Ростов-н/Д: Феникс, 2002. – 160с.
17. Каменская Г.В. Политические системы современности: пособие / Г.В. Каменская, А.Н. Родионов. – М.: Онега, 1994. – 224 с.
18. Касьянов В.В. Политология для технических вузов: уч. пос. [для студ. высш. учебн. зав.]/ В.В. Касьянов, С.И. Самылин. – Ростов-н/Д: Феникс, 2001. – 384 с.
19. Кирилюк Ф.М. Історія зарубіжних політичних вчень Нової доби: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ Ф.М. Кирилюк. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 416 с.
20. Кирилюк Ф.М. Новітня політологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ Ф.М. Кирилюк. – К.: Центр учбової літератури. – 2009. – 594 с.
21. Козырев Г.Н. Политология: уч. пос. [для вузов] / Г.Н. Козырев. – М.: Форум; Инфра – М. – 2009. – 368 с.
22. Королько В.Г. Основы публичных отношений: учебн. пос. [для студ. высш. учебн. зав.]/ В.Г. Королько. – М.-К., 2002. – 400 с.
23. Кухта Б.Л. З історії української політичної думки: текст лекцій [навч. пос.]/ Б.Л. Кухта. – К.: Генеза, 1994. – 368 с.
24. Кухта Б.Л. Політичні еліти і лідери: уч. пос./ Б.Л. Кухта, Н.Теплоухова. – [2-ге вид. переробл. і доп.] - Львів: Кальварія, 1996. – 219 с.
25. Мадіссон В.В. Політологія міжнародних відносин: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ В.В. Мадіссон, В.А. Шахов. – К.: Либідь, 1997. – 176 с.
26. Мадіссон В.В. Сучасна українська геополітика: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ В.В. Мадіссон, В.А. Шахов. – К.: Либідь, 2003. – 170 с.
27. Мангейм Д.В. Політологія. Методы исследования [пер. с англ.]/ Д. В. Мангейм, Р.К. Рыч. – М.: Весь мир, 1999. – 544 с.
28. Матвеев В.А. Политология: учебн. пос.[для студ. высш. учебн. зав.]/ В.А. Матвеев, Л.С. Буланенко [7-е изд.] – Х.: Одиссей, 2008. – 304 с.
29. Нерсисянц В.С. История политических и правовых учений: учебник [для студ. высш. учебн. зав.]/ В.С. Нерсисянц. – М.: Норма, 2007. – 704 с.
30. Орлянський В.С. Конфліктологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ В.С. Орлянський. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 160 с.
31. Основы политологии: уч. пос.[для студ. техн. вузов.]/ Н.В. Корогодов, Ю.В. Зайончковский. – Х.: Парус, 2008. – 360 с.
32. Основы политической элитологии: уч. пос. [для студ. высш. уч. зав.]/ Г.К. Ашин, А.В.Понедилков, В.Г. Игнатов и др. – М.: Приор, 1999. – 304 с.
33. Піча В.М. Політологія: підр [для студ. вищ. навч. закл.]/ В.М. Піча, Н.М. Хома. За заг. ред. В.М. Пічі [5-е вид. стереотип.] –К.-Л.: Новий Світ, 2001 – 2008. – 304 с.
34. Погорілий Д.Є. Політологія: кредитно-модульний курс: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ Д.Є. Погорілий. – К.: Центр учбової літератури. Фірма «Іннос», 2008. – 432 с.
35. Політологія: підр [для студ. вищ. навч. закл.]/ За ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка: [3-е вид. переробл. і доп.] – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 568 с.
36. Политология: учебник [для студ. высш. учебн. зав.]/ под ред. М.А. Василика. – М.: Гордарики, 2001. – 588 с.
37. Политология: учебник [для студ. высш. учебн. зав.]/ М.А. Василик, В.А. Гуторов, Ю.В. Носов; Под ред. М.А. Василика. – М.: Гордарики, 2006. – 588 с.
38. Политология: уч. пос. [для студ. высш. уч. зав.]/ Под ред. А.А. Радугина. [2-е доп. изд.]. – М.: Центр. 1999. – 222 с.
39. Політологія: підр. [для студ. вищ. навч. закл.]/ Л.М. Герасіна, В.С. Журавський, В.Я. Зимогляд та ін. - [2-ге вид. переробл. і доп.]. – К.: Дім «Ін Юре», 2005. – 520 с.
40. Політологія: підр. [для студ. вищ. навч. закл.]/ За наук. ред. А. Колодій. - [2-ге вид. переробл. і доп.]. – К.: Ельга, Ніка – Центр, 2003. – 664 с.
41. Політологія: [збірн. вправ і завдань для самостійної роботи. Глосерій]. Метод. пос. до підр. «Політологія»/ За ред. А. Колодій. - К.: Ельга, Ніка – Центр, 2003. – 280 с.
42. Політологія: підр. [для студ. вищ. навч. закл.]/ За заг. ред. В.Г. Кременя, М.Г. Горлача. – Х.: Єдинокор. 2001. – 640 с.

43. Політологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ Упорядн. і ред. М.Г. Сазанов. – Х.: Фоліо, 1998. – 736 с.
44. Політологія: підр. для ун-тів / О.І. Семків, В.А. Шпилюк, Б.А. Гаєвський та ін. – За ред. О.І. Семківа. - [2-ге вид. зі змін.]. – Л.: Світ. 1994. – 592 с.
45. Політологія: Кінець XIX ст. – перша половина XX ст.: Хрестоматія [для студ. вищ. навч. закл.]/ За ред. О.І.Семківа. – Л.: Світ, 1996. – 800 с.
46. Політологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ В.А. Матвеев, Л.С. Булененко. – Х.: Одиссей, 2008. – 272 с.
47. Политология в вопросах и ответах: учебн. пос. [для вузов]/ Е.А. Ануфриев, А.П. Бутенко, Н.А. Сахаров и др. Под ред. Е.А. Ануфриева. – М.: Наука, 1994. – 190 с.
48. Політологічний енциклопедичний словник: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ Під ред. Ю.С. Шемшученка, В.Д. Бабкіна. – К.: Генеза, 1997. – 400 с.
49. Політологічний енциклопедичний словник / Упор. В.П. Горбатенко; за ред. Ю.С. Шемшученка, В.П. Горбатенка. - [2-е вид. доп. і переробл.] – К.: Генеза, 2004. – 736 с.
50. Політологія посткомунізму: пол. аналіз посткомуністичних суспільств / Ред. кол. В. Полохало та ін. – К.: Політична думка, 1995. -364 с.
51. Потульницький В.А. Теорія української політології: курс лекцій / В.А. Потульницький. – К.: Либідь, 1993. – 190 с.
52. Почепцов Г.Г. Имиджология: учебн. [для студ. высш. учебн. зав.]/ Г.Г. Почепцов. – М.: Рефл.-бук, К. Веклер, - 2000. – 768 с.
53. Пугачев В.П. Введение в политологию: учебн. [для студ. высш. учебн. зав.]/ В.П. Пугачев, А.И. Соловьев. - [3-е изд. перераб. и доп.]- М.: Аспект Пресс, 1997. – 447 с.
54. Рудич Ф.М. Політологія: підр. [для студ. вищ. навч. закл.]/ Ф.М. Рудич - [2-е вид. стереотип.]. – К.: Либідь, 2006. – 480 с.
55. Соловьев А.И. Политология, политическая теория, политические технологии: учебник. [для студ. высш. уч. зав.]/ А.И. Соловьев. – М.: Аспект Пресс, 2000. – 533 с.
56. Ткач О.І. Політологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]/ О.І. Ткач. – К.: Ельга: Ніко-Центр, 2003. – 264 с.
57. Халипов В.Ф. Наука о власти: Кратология: учебн. пос. - / В.Ф. Халипов. – М.: Ось – 89, 2008. -448 с.
58. Шляхтун П.П. Політологія: теорія та історія політичної науки: підр. [для студ. вищ. навч. закл.]/ П.П. Шляхтун. – К.: Либідь, 2002. – 576 с.
59. Шляхтун П.П. Новітня політологія: підр. [для студ. вищ. навч. закл.]/ П.П. Шляхтун, - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 592с.

Наукова література

1. Енциклопедія політичної думки / За ред. Д. Міллера, Д. Коулмен, В. Конноллі, А. Райана [Пер. з англ. за ред. Н. Лисюк]. – К.: Дух і літера, 2000. – 472 с.
2. Історія політичної думки: навч. пос. / Джордж Г. Себайн, Томас Л. Торсо [пер з англ.]. К.: Основи, 1997. – 638 с.
3. Курас І.Ф. Етнополітологія . Перші кроки становлення / І.Ф. Курас. – К.: Генеза, 2004. – 736 с.
4. Основи державознавства: підручник / [Ю.І. Римаренко, О.В. Картунов, О.Н. Мироненко та ін.: За ред. Ю.І. Римаренка]. К.: Либідь, 1997. – 656 с.
5. Политика: Толковый словарь: Русско – английский. – М.: Инфра. – М.: Весь мир, 2001. – 768 с.
6. Политология: Энциклопедический словарь. - / [Общ. ред. и сост. Ю.И Аверьянов]. – М.: Изд-во Московск. коммерч. ун-та, 1993. – 431с.
7. Политическая наука в Западной Европе. [под ред. Х.Д. Клингеманна; науч. ред. Е.Б. Шестопа]. – М.: Аспект-пресс, 2009. – 487 с.
8. Політична історія України XX століття. У 6 томах. Т.6.: Від тоталітаризму до демократії (1945 - 2002) / [О.М. Майборода, Ю.І. Шаповал, О.В. Гарань та ін.]. – К.: Генеза, 2003. – 696 с.
9. Политические институты на рубеже тысячелетий: монография [3-е изд. стереотипн.] – Дубна: ООО «Феникс +», 2009. – 480 с.
10. Политическая энциклопедия в 2 т. / под ред. Г.Ю. Семьгина. – М.: Мысль, 2000, т. 1 (А-М); М.: Мысль, 2000. т. 2 (Н-Я).
11. Правляча еліта сучасної України: соціологічний портрет [М.О. Шульга, О.В. Потехін, Н.Л. Бойко та ін.]. – К.: Вісник НАН України. 1998. - №7-8, 33-35 с.
12. Пугачев В.П. Политология: справочник студента / [В.П. Пугачев]. – М.: «Слово», из-во АСТ, 1999. – 576 с.

13. Социализм – 21. 14 текстов постсоветской школы критического марксизма / [В.Г. Арсланов, Г.А. Багатурия, А.В. Бузгалин и др. Авторы проекта А.В. Бургалин, В.Н. Миронов]. – М.: Культурная революция, 2009. – 720 с.
14. Теория и история политических институтов: уч. пос. / [Под ред. проф. А.В. Макарина, проф. А.И. Стребкова]. – СПб. – СПбГУ, 2008. – 320 с.
15. Українське суспільство на порозі третього тисячоліття: Кол. монографія / [Под ред. М.О. Шульги]. – К.: Ін-т соціології НАН України, 1999. – 687 с.
16. Україна в сучасному геополітичному просторі: теоретичний та прикладний аспекти: Кол. монографія / [За ред. Ф.М. Рудича]. – К.: МАУП. 2002. – 488 с.